

ŠVEDSKA NOVČANA POTPORA ZA ŠKOLOVANJE U ŠVEDSKOJ

Ako ste strani državljanin

CSN FAKTABLAD BOSNISKA

U ovom informativnom listu možete čitati o tome koji strani državljani mogu dobiti pravo na švedsku novčanu potporu za školovanje (novčana pomoć za školovanje, naknada za praksu, pomoć za početak školovanja i novčana sredstva za studente) u Švedskoj. Imajte na umu da su informacije u ovom listu uopćene i nisu zakonski tekst.

Švedska novčana potpora za školovanje

Kako bi mogli dobiti potporu i zajam za školovanje od Nacionalnog odbora za novčanu potporu za školovanje (CSN) morate ispunjavati dvije vrste uslova:

1. Uslove da imate pravo na švedsku novčanu potporu kao inostrani državljanin. Vi možete ispunjavati uslov u skladu sa švedskim propisima ili u skladu sa uslovima zakona EU.
2. Uslove koji vrijedi za onu vrstu novčane potpore za školovanje koju ćete tražiti. Te uslove istražuje CSN nakon što smo procijenili da li vi kao inostrani državljanin imate pravo na novčanu potporu za školovanje.

KO MOŽE IMATI PRAVO U SKLADU SA ŠVEDSKIM PROPISIMA?

Možete imati pravo na švedsku novčanu potporu za školovanje ako živite u Švedskoj i ispunjavate jedan od uslova iz nekog od sljedećih odjeljaka:

Imate stalnu dozvolu boravka (PUT)

Ako ste dobili dozvolu stalnog boravka (PUT) od švedskog Zavoda za migraciju

(Migrationsverket), možete imati pravo na novčanu potporu za školovanje.

Imate status izbjeglice ili nešto slično u Švedskoj

Ako je švedski Zavod za migraciju (Migrationsverket) procijenio da ste izbjeglica, da trebate zaštitu ili ste dobili dozvolu boravka zbog veoma uznemiravajućih okolnosti, možete imati pravo na švedsku novčanu potporu za školovanje. Možete biti i srodnik takve osobe. U nekim slučajevima možete imati pravo na novčanu potporu za školovanje ako imate dozvolu boravka koju CSN izjednačava sa onom koju imaju izbjeglice. Mi tada procjenjujemo koji je razlog da vam je Zavod za migraciju (Migrationsverket) dao dozvolu boravka sličnu onoj koju dobivaju izbjeglice. Ako tražite azil, nemate pravo na novčanu potporu za školovanje.

Imate dozvolu boravka u skladu s novim Zakonom o srednjim školama ili u skladu s ranijim privremenim zakonom

Ako vam je Zavod za migraciju (Migrationsverket) dao dozvolu boravka u skladu s novim Zakonom o srednjim školama ili u skladu s ranijim privremenim zakonom vi onda imate pravo na novčanu potporu za školovanje.

Imate dozvolu boravka na osnovu spajanja porodice

Ako ste od Zavoda za migraciju (Migrationsverket) dobili dozvolu boravka na osnovu spajanja porodice onda u

određenim slučajevima imate pravo na novčanu potporu za školovanje.

Ako vaša dozvola boravka više ne važi

Ako ste imali dozvolu boravka na osnovu koje ste imali pravo na novčanu potporu za školovanje, ali ona više nije važeća, možete svejedno biti podobni za novčanu potporu za školovanje. Ovo vrijedi ako ste se tražili produženu dozvolu boravka prije isteka vaše privremene dozvole na određeno vrijeme.

Također se zahtijeva da novi zahtjev

- ima isti temelj kao i raniji, ili
- vrijedi kao nova dozvolu u skladu novim Zakonom o srednjoj školi.

Imate djecu sa švedskim državljaninom

Ako imate djecu sa švedskim državljaninom i živite zajedno u Švedskoj, možete dobiti pravo na novčanu potporu za školovanje. Morate također imati dozvolu boravka ili pravo boravka u Švedskoj.

Imate pravo boravka i stalnu vezu sa Švedskom

Ako imate pravo boravka i stalnu vezu u Švedskoj, možete dobiti pravo na novčanu potporu za školovanje. Obično imate pravo boravka ako ste

- državljanin EU/EEA zemlje ili Švicarske
- srodnik državljanina zemlje EU/EEA ili Švicarske (obično ne švedskog državljanina)

ŠTA JE ŠVEDSKA NOVČANA POTPORA ZA ŠKOLOVANJE?

Novčana potpora za školovanje može biti novčana pomoć za školovanje, naknada za praksu, novčana sredstva za studente i pomoć za početak školovanja. Ovdje ukratko opisujemo različite vrste potpora. Više možete pročitati na www.csn.se.

NOVČANA POMOĆ ZA ŠKOLOVANJE

Novčana pomoć za školovanje je doprinos za vas koji pohađate srednju školu, općinsko obrazovanje odraslih ili visoku narodnu školu. Možete dobivati novčanu pomoć za školovanje do proljetnog semestra godine kada punite 20 godina.

NAKNADA ZA PRAKSU

Naknada za praksu je novčana pomoć za one koji pohađaju srednje stručno obrazovanje. Možete dobivati naknadu za praksu do proljetnog semestra godine kada punite 20 godina.

NOVČANA SREDSTVA ZA STUDENTE

Novčana sredstva za studente su bespovratna sredstva i pozajmice za koje se možete prijaviti kada pohađate visoku narodnu školu, obrazovanje za odrasle, visoku stručnu školu, fakultet ili univerzitet. Sami birate želite li samo bespovratna sredstva ili želite posuditi novac.

POMOĆ ZA POČETAK ŠKOLOVANJA

Pomoć za početak školovanja je novčana pomoć koju neki nezaposleni mogu dobivati tokom kratkog vremena kako bi završili srednjoškolsko obrazovanje i povećali šanse za nalaženje posla. Općina u kojoj živite u prvom redu procjenjuje ko pripada ciljnoj grupi za novčanu pomoć za početak školovanja. Tu također podnosite i zahtjev.

- srodnik švedskog državljanina, a vi ste također živjeli zajedno ili imali vezu u drugoj zemlji EU/EEA ili u Švicarskoj.

Možete imati stalnu vezu sa Švedskom

- ako ste živjeli i radili u Švedskoj najmanje dvije godine
- ako ste bili mlađi od 20 godina kada ste se preselili u Švedsku i jedan od vaših roditelja živi i radi ovdje
- ako ste u bračnoj ili vanbračnoj zajednici sa švedskim državljaninom i živjeli ste zajedno najmanje četiri godine, od kojih najmanje godinu dana u Švedskoj
- ako ste u bračnoj ili vanbračnoj zajednici sa švedskim državljaninom i živjeli ste zajedno u Švedskoj najmanje dvije godine.
- ako ste u bračnoj ili vanbračnoj zajednici sa drugim inostranim državljaninom i zajedno ste živjeli u Švedskoj najmanje dvije godine. Vaš partner tada sam treba imati dozvolu boravka koja daje pravo na novčanu potporu za školovanje
- ako ste u bračnoj ili vanbračnoj zajednici sa državljaninom zemlje članice EU/EEA koji ispunjava uslove prava na novčanu potporu za školovanje u skladu sa švedskim propisima.

Ako ste radili ovdje, morali ste raditi najmanje pola radnog vremena tijekom dvije godine. Kao posao se računa

- zaposlenje u Švedskoj
- rad u vlastitoj kompaniji registriranoj u Švedskoj
- briga o svom djetetu mlađem od deset godina
- registrirana nezaposlenost u švedskoj agenciji za zapošljavanje
- učešće u osposobljavanju od strane tržišta rada
- nastava švedskog za useljenike (sfi)
- obrazovanje ili učenje švedskog najviše na nivou osnovne škole, najmanje pola radnog vremena
- vrijeme za koje ste dobivali naknadu za vrijeme bolovanja, naknadu za invaliditet ili naknadu za aktivnost.

Ako ste mlađi od 20 godina

Ako imate manje od 20 godina, možete imati pravo na novčanu potporu za školovanje ako imate dozvolu boravka ili pravo boravka u Švedskoj i ako

- ste vi i vaš roditelj srodnici švedskog državljanina ili osobe koja ispunjava uslove za pravo na novčanu potporu za školovanje u skladu sa švedskim propisima.
- imate roditelja koji je švedski državljanin.
- ste smješteni u hraniteljski dom ili u neku instituciju od strane organa švedske vlasti.
- imate staratelja kojeg je imenovao organ švedske vlasti.

KO MOŽE IMATI PRAVO PREMA USLOVIMA ZAKONA EU?

Možete biti izjednačeni sa švedskim državljanima ako ispunjavate uslove zakona EU. Više o uslovima čitajte u sljedećim odjeljcima:

Radite ili ste radili u Švedskoj

Ako ste državljanin EU/EEA ili Švicarske, možda imate pravo na novčanu potporu za školovanje ako ste radnik migrant ili samostalni poduzetnik u Švedskoj. Da biste mogli biti ocijenjeni kao radnik migrant ili samostalni poduzetnik, morali ste raditi u dovoljnoj mjeri. Obično to podrazumijeva najmanje 10 sati sedmično i da rad traje najmanje 10 tjedana. Također morate nastaviti raditi u dovoljnoj mjeri tijekom cijelog svog školovanja i dobivati plaću ili drugu naknadu za taj rad.

Ako ste samostalni poduzetnik, također se zahtijeva da vaše poduzeće ima adekvatnu ekonomsku aktivnost i registrirano je kod švedske Porezne uprave.

Ako ste prestali raditi, možete u nekim slučajevima biti podobni za novčanu potporu za školovanje. Tada morate ispunjavati neki od sljedećih uslova:

- Morate se dodatno obrazovati u svojoj struci i obrazovanje mora biti u vezi s vašim poslom u Švedskoj. Školovanje mora biti stručnog usmjerenja. Ne smije mnogo proći od kada ste prestali raditi.
- Privremeno ste spriječeni raditi zbog bolesti ili nesreće.
- Nedobrovoljno ste ostali bez svog posla u Švedskoj i registrirali se za traženje posla u Švedskoj agenciji za zapošljavanje.

Srodnik ste državljanina EU/EEA ili Švicarske koji radi u Švedskoj

Ako ste srodnik državljanina EU/EEA ili Švicarske (obično ne švedskog državljanina) koji je radnik migrant ili samostalni poduzetnik u Švedskoj, možete dobiti pravo na novčanu potporu za školovanje.

Možete se računati kao srodnik ako ste:

- muž, žena, vanbračni partner
  - dijete ili pastorak mlađi od 21 godine
- i u nekim slučajevima ako ste*
- finansijski zavisni od roditelja.

Ako je vaš muž, žena ili vanbračni partner švedski državljanin, a vi ste također živjeli zajedno ili imali vezu u drugoj zemlji EU/EEA ili u Švicarskoj, možete u nekim slučajevima imati pravo na novčanu potporu za školovanje. Vaš srodnik mora raditi ili voditi poduzeće u Švedskoj nakon života u inostranstvu.

Imate stalno pravo boravka (PUR) u Švedskoj

Ako ste državljanin zemlje EU/EEA, možda imate pravo na novčanu potporu za školovanje ako imate stalno pravo boravka (PUR) u Švedskoj. Ako ste u Švedskoj legalno živjeli pet godina bez prekida, obično imate stalno pravo boravka (PUR).

Ako niste državljanin zemlje članice EU/EEA, možete imati stalno pravo

boravka (PUR) ako ste živjeli legalno u Švedskoj bez prekida najmanje pet godina s državljaninom zemlje članice EU/EEA s kojim ste u srodstvu. Pod srodnikom se podrazumijevaju muž, žena, vanbračni partner ili djeca.

Imate status stalno naseljenog lica

Možete imati pravo na novčanu potporu za školovanje ako vam je švedski Zavod za migraciju (Migrationsverket) dao status trajno naseljenog lica u Švedskoj. To pravo možete imati i ako imate status trajno naseljenog lica u nekoj drugoj zemlji EU i stoga ste dobili dozvolu boravka u Švedskoj od strane Zavoda za migraciju (Migrationsverket).

Posebna pravila

Postoje posebna pravila za državljane Velike Britanije ili članove njihove porodice. Postoje također posebna pravila za djecu gostujućih istraživača u Švedskoj, djecu turskih državljanina koji rade u Švedskoj ili djecu osoba s plavom kartom EU ili ICT-dozvolom u Švedskoj. Kontaktirajte CSN u vezi više informacija.

VIŠE INFORMACIJA

Više informacija o različitim vrstama novčane potpore za školovanje ćete naći na stranici www.csn.se. Tamo možete također čitati kako ćete uložiti zahtjev za novčana sredstva za studente i pomoć za početak školovanja. Ne morate ulagati zahtjev za novčanu pomoć za školovanje, ali ponekad morate ispuniti obrazac. Tada ćemo vam obrazac poslati. Ako želite razgovarati s nekim iz CSN-a, možete nas pozvati na 0771-276 000.

Zemlje EU su

Belgija, Bugarska, Kipar, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Grčka, Irska, Italija, Hrvatska, Latvija, Litvanija, Luksemburg, Malta, Holandija, Poljska, Portugal, Rumunija, Slovačka, Slovenija, Španjolska, Češka, Njemačka, Mađarska i Austrija.

EEA zemlje su

zemlje EU i Island, Lihtenštajn i Norveška.